

Odprtje slovensko-hrvaških meja

1. januarja 2023 točno ob polnoči je Republika Hrvaška vstopila v območje evra in Schengena, tako so se odprle meje tudi proti Sloveniji. To je še kako pomembno za prebivalce obmejnih krajev, ki so imeli nemalo težav, še posebno pa po postavitvi žične ograje leta 2017. Odprtje meja se je slavilo na vseh mejnih prehodih, še posebno na majhnih obmejnih prehodih, kjer so prebivalci ponovno svobodno zadihali.

Že zdaj se kažejo dobre strani odprtih meja, sploh pa na področju turizma, gospodarstva in športa, kjer se odpirajo številne nove priložnosti za okrepitev sodelovanja med obema državama. Nedvomno bo dobrih strani še več.

Kot zanimivost: pred 31 leti, 15. januarja 1992, je Evropska skupnost, takrat še dvanajsterica držav, priznala neodvisnost Slovenije. Mednarodno priznanje je bilo logični rezultat neomajnih prizadevanj slovenskega naroda za samostojnost, ki je utrla pot razvoju nove države.

(Vir: www.gov.si)

Minister Matej Arčon z Barbaro Antolić Vupora

Minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Matej Arčon je 10. januarja 2023 na sedežu Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu (Urad) sprejel poslanko hrvaškega sabora slovenskega rodu Barbaro Antolić Vupora. Na sestanku je bila prisotna tudi državna sekretarka na Uradu Vesna Humar. Spregovorili so o prednostih, ki jih nedaven vstop Hrvaške v Schengen prinaša Slovincem na Hrvaškem. Beseda je tekla o njihovih aktivnostih in dejavnostih, dotaknili so se tudi drugih vprašanj in izzivov, s katerimi se slovenska skupnost na Hrvaškem še vedno sooča.

Še posebej so se dotaknili teme javnega potniškega prometa ob meji s Hrvaško in možnosti, da bi z

izboljšanjem mobilnosti okrepili stike med prebivalci obmejnega območja. Strinjali so se, da sta bolj dinamičen pretok in izmenjava ljudi, idej in znanj najpomembnejša priložnost, ki jo vstop Hrvaške v Schengen prinaša slovenski manjšini na Hrvaškem. Pogovarjali so se še o poučevanju slovenskega jezika na Hrvaškem in o možnostih za povečanje števila šol na različnih stopnjah, ki poučujejo jezik po modelu C.

(Vir: <https://www.facebook.com/uradslovinci>)

XXI. nagradni natečaj

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu je razpisal XXI. nagradni natečaj za diplomske, magistrske in doktorske naloge s področja Slovencev v zamejstvu in Slovencev po svetu. Namenjen je vsem, ki želijo raziskovati stvarnost slovenskih rojakov, živečih v vseh štirih Sloveniji sosednjih, kot tudi mnogih drugih državah na vseh celinah.

Na letošnjem natečaju bodo upoštevana dela, zagovarjana v obdobju od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2022. Najboljša tri dela s področja zamejstva in tri dela s področja izseljenstva bodo prejela denarno nagrado, in sicer:

- prva nagrada za vsako od področji v višini 800 evrov,
- druga nagrada v višini 600 evrov in
- tretja nagrada v višini 400 evrov.

Urad bo dela sprejemal do vključno 28. 2. 2023, rezultati natečaja pa bodo znani najkasneje do konca septembra 2023. Več o natečaju in prijavi nanj:

<https://www.gov.si/zbirke/javne-objave/xxi-nagradni-natecaj-za-diplomske-magistrske-in-doktorske-naloge-s-podrocja-slovencev-v-zamejstvu-in-slovencev-po-svetu>

(Vir: <https://www.facebook.com/uradslovinci>)

Štipendije za tečaje slovenščine v letu 2023

Tudi letos Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu podeljuje štipendije za kritje šolnin za nekatere tečaje slovenskega jezika. Tečajji so lahko odlična priložnost za obnovitev, nadgraditev ali pa začetek učenja slovenskega jezika.

Štipendije so predvidene za tečaje, ki so navedeni na spodnji sliki:

REPUBLICA SLOVENIJA
URAD VLADE RS ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

ŠTIPENDIJE ZA TEČAJE

- Popoldanski tečaj slovenskega jezika na spletu, pomlad 2023
ROK za štipendijo: 1. februar 2023!
- Jutranji tečaj slovenskega jezika na spletu, pomlad 2023
ROK za štipendijo: 1. februar 2023!
- Poletna šola slovenskega jezika v Ljubljani in na spletu 2023
ROK za štipendijo: 15. maj 2023!
- Jesenska šola slovenskega jezika 2023
ROK za štipendijo: 15. maj 2023!
- Zimska šola slovenskega jezika v živo in na spletu 2024
ROK za štipendijo: 31. avgust 2023!
- Spomladanska šola slovenskega jezika 2024
ROK za štipendijo: 31. avgust 2023!

več na:

*Štipendija krije samo šolnino, ne pa tudi bivanja.

Tečaji slovenščine

Več informacij o tečajih in možnostih pridobitve štipendij najdete na:

<https://slovinci.si/stipendije-za-tecaje-slovenskega-jezika/>.

(Vir: <https://www.facebook.com/uradslovinci>)

Informativni dnevi 2023

Izbira študija je ena izmed pomembnejših odločitev v življenju. Potrebno je dobro premisliti, kaj vas veseli, saj je tako študirati veliko lažje. Obiščite spletne strani in družbena omrežja fakultet, ki vas zanimajo, da boste imeli osnovne informacije, na informativnih dnevih pa zastavite vsa vprašanja, ki se vam se porajajo.

Vse podrobnosti o informativnih dnevih lahko najdete na spodnji povezavi.

(Vir: <https://www.uni-lj.si/studij/novice/informativni-dnevi/>)

Študij v Sloveniji – spletna predstavitev slovenskih univerz

Ekipe *Study in Slovenia* vabi na spletno predstavitev študija v Sloveniji. Predstavitev za Slovence v zamejstvu in po svetu bo v četrtek, 16. februarja, ob 14. uri. V okviru predstavitev bodo predstavili uporabne informacije glede študija in življenja v Sloveniji. Prav tako se bo možno preko spleta srečati s predstavniki Univerze v Ljubljani (UL), Univerze v Mariboru (UM), Univerze na Primorskem (UP) in Univerze v Novi Gorici (UNG).

Kdor želi prisluhniti predstavitvi v angleščini, se lahko virtualno poveže z organizatorji v sredo, 15. februarja, ob 14. uri.

Povezava za prijavo in več informacij na: <https://slovinci.si/studij-v-sloveniji-predstavitev-slovenskih-univerz-16-2-2023-ob-14-00>

(Vir: <https://www.facebook.com/uradslovinci>)

REPUBLICA SLOVENIJA
URAD VLADE RS ZA SLOVENCE V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

PREDSTAVITEV SLOVENSkih UNIVERZ

Ekipe *Study in Slovenia* vabi na spletno predstavitev študija v Sloveniji za Slovence v zamejstvu in po svetu, ki bo

v četrtek, 16. februarja 2023
ob 14. uri (CET)

Predstavitev bo v slovenskem jeziku.
Potrebne so PRIJAVE.

več na:

*Na voljo je tudi predstavitev v angleškem jeziku. Več informacij na povezavi.

ŠTUDIJ v Sloveniji

Prešernove nagrade in nagrade Prešernovega sklada za leto 2023

Znani so prejemniki najvišjih državnih nagrad za umetniške dosežke za leto 2023. V skladu z odločitvijo in sklepi Upravnega odbora Prešernovega sklada prejmeta Prešernovo nagrado leta 2023 multidisciplinarna umetnica Ema Kugler in akademski slikar prof. Herman Gvardjančič.

Nagrado Prešernovega sklada leta 2023 prejmejo naslednji ustvarjalci: pisatelj in novinar Dušan Jelinčič za roman Šepet nevidnega morja, dvanajst tablet svinca; skladatelj gledališke in filmske glasbe Drago Ivanuša za projekte med letoma 2019 in 2022; pianist Alexander Gadjev za solistične recitale in izvedbe klavirskih koncertov na domačih in tujih odrih v zadnjih treh letih; akademski slikar Nikolaj Beer za cikel razstav v letih 2021 in 2022: Vračanje h koreninam (Celje 2021), razstava v galeriji Insula (Izola 2022) in razstava Izbrana dela 1986 – 2021 (Kranj 2022); filmski režiser in scenarist Matevž Luzar za film Orkester; arhitekturni atelje Medprostor za dosežke v preteklih treh letih (Ilesena hiša Hribljane, športna dvorana Šentvid, ureditev kompleksa Žičke kartuzije).

Prešernova nagrada se podeli ustvarjalki oziroma ustvarjalcu, ki je s svojimi vrhunskimi umetniškimi dosežki v okviru svojega življenjskega opusa trajno obogatil slovensko kulturno zakladnico, nagrada Prešernovega sklada pa ustvarjalki oziroma ustvarjalcu za vrhunske umetniške dosežke, ki so bili javnosti predstavljeni v zadnjih treh letih pred podelitvijo nagrad in pomenijo obogatitev slovenske kulturne zakladnice.

Svečana podelitev nagrad bo na predvečer slovenskega kulturnega praznika, 7. februarja 2023 v Ljubljani.

(Vir: <https://www.gov.si/novice/2022-12-02-znani-so-prejemniki-presernovih-nagrad-in-nagrad-presernovega-sklada-leta-2023/>)

IZVEDENI DOGODKI V DRUŠTVIH

januar 2023

SKD Snežnik, Lovran

Januarja je kreativna delavnica društva začela z izdelavo pustnih mask. Balinarska skupina je imela premor. Planinska skupina se je 14. januarja povzpela na vrh Balin in 29. januarja obiskala mitski park Trebišča. Čezmejni mitski park povezuje vas Rodik v Sloveniji in območje Mošćeničke Drage v edinstveno predstavitev o mitskih krajih v Evropi. Vodnik planinske skupine pa je 28. januarja sodeloval na srečanju vodnikov MDO Primorske v Kortah.

(Vir: SKD Snežnik, Lovran)

SKD Triglav, Split

Januar je v tajništvu potekal zelo pestro, saj so se morala na vse strani poslati finančna in delovna poročila za preteklo leto.

Vse sekcije so bile zelo aktivne v svojih dejavnostih z delavnicami in pripravami za obeležitev kulturnega praznika v februarju.

25. januarja je potekal redni občni zbor z volilno skupščino, kjer so se volila vsa telesa društva zaradi izteka mandata. Že četrti mandat zapored je za predsednika društva izvoljen Cveto Šušmelj.

(Vir: SKD Triglav, Split)

SKD Lipa, Zadar

Člani društva so se srečali »Na kavi z društvom« v atriju Mestne knjižnice Zadar, kjer so se dogovarjali o načrtovanih aktivnostih.

(Vir: SKD Lipa, Zadar)

SKD Istra, Pulj

SKD Istra je v sodelovanju z društvom SKD Oljka iz Poreča v prostorih Galerije v Pulju 28. januarja organiziralo delavnico filcanja volne. Prišle so članice kreativne delavnice iz Poreča in Pulja ter drugi zainteresirani člani.

(Vir: SKD Istra, Pulj)

SKD Ajda, Umag

20. januarja so v društvu imeli redno letno skupščino, na kateri so sprejeli vsebinsko in finančno poročilo za leto 2022 ter program in finančni plan za leto 2023.

V januarju so v društvu redno potekale tedenske vaje pevskega zbora in folklorne skupine ter dopolnilni pouk slovenščine.

(Vir: SKD Ajda, Umag)

KD Slovenski dom, Karlovec

Ob sredah je preko spleta potekal redni pouk slovenskega jezika za člane društva.

23. januarja pa je bil organiziran Knjižni klub Slovenskega doma Karlovec, kjer je potekalo druženje ob knjigi Beremo Slovensko.

(Vir: KD Slovenski dom, Karlovec)

Slovenski dom KPD Bazovica, Reka

Vse skupine so od 9. januarja dalje pridno vadile, pouk slovenskega jezika je potekal po razporedu.

Tajništvo in vodstvo društva pa je cel januar skrbno pripravljalo prijave ter finančna in vsebinska poročila

za preteklo leto.

Člani planinske skupine so izvedli tradicionalna izleta, in sicer 1. januarja Vojak ter 8. januarja neznana Istra. 20. januarja je v društvu gostoval alpinist in alpinistični inštruktor Damjan Slabe, ki je na predavanju z naslovom »Gore v štirih letnih časih« ob posnetkih slovenskih gričev, hribov in gora, kot jih je ujel v vseh štirih letnih časih, delil tudi svoja osebna gorniška doživetja in izkušnje.

21. januarja pa so se planinci povzpeli še na skalnati vrh Kičej, s katerega je izredno lep razgled na izvir Rječine.

(Vir: KPD Bazovica, Reka)

NAPOVEDNIK DOGODKOV V DRUŠTVIH

februar 2023

Predstavljamo vam spored dogodkov, ki so načrtovani v slovenskih društvih na Hrvaškem v mesecu februarju 2023.

Za podrobnejše informacije se prosimo obrnite neposredno na posamezna društva, prav tako jih kontaktirajte tudi pred samim dogodkom.

so načrtovani v slovenskih društvih na

SKD Lipa, Zadar

2. 2. 2023 – Predstavljanje skupnega projekta SIM Ljubljana in SKD Lipa Zadar: dvojezična knjiga poezij V objemu modrine, avtorice Marije Ivoš, članice SKD Lipa Zadar; SKD Lipo predstavlja Majda Radović, članica zadrskega društva (Slovenska izseljenska matica, Ljubljana, ob 17.00 uri)

10. 2. 2023 – Redna letna skupščina društva in proslava Prešernovega dne s kulturnim programom (recitacija Tatjana Bajlo in Marija Ivoš; Ansambel Ars Cantabile). O pomenu slovenskega kulturnega praznika in pomembnosti udeležbe na prihajajočih manjšinskih volitev bo spregovorila dr. Barbara Riman, predsednica Zveze slovenskih društev Hrvaške in sodelavka Inštituta za narodnostna vprašanja (Mestna knjižnica Zadar, ob 18. uri)

SKD Ajda, Umag

9. 2. 2023 – Praznovanje Prešernovega dne: literarni večer s predstavitevijo književnika Nevena Ušumovića in slovenskega prevoda njegovega romana Zlata opeklina (Mestna knjižnica Umag, ob 19. uri)

SKD Snežnik, Lovran

6. 2. 2023 – Gledališčna predstava ob slovenskem kulturnem prazniku, Prešernovem dnevu (HKD Sušak, ob 18. uri)

8. 2. 2023 – Praznovanje Prešernovega dne (prostori društva)

12. 2. 2023 – Sodelovanje v pustnem sprevodu v Lovranu

SKD Lipa, Dubrovnik

8. 2. 2023 – Kulturni most ob slovenskem kulturnem prazniku – obeležitev Tavčarjevega leta (na predlog ministrstva za kulturo RS v letu 2023): v sodelovanju z dijaki Umetniške šole, kinematografi Dubrovnik in člani društva bo potekal kratek glasbeno-recitatorski program iz del Ivana Tavčarja ter zatem ogled filma Cvetje v jeseni (prostori SKD Lipa, Dubrovnik, ob 18. uri)

Slovenski dom Zagreb

Prireditve z naslovom Kultura nas povezuje, ki bodo obeležile slovenski kulturni praznik (Slovenski dom Zagreb in Svet slovenske narodne manjšine Mesta Zagreb v sodelovanju z Veleposlaništvom RS v Zagrebu):

6. 2. 2023 – Otvoritev razstave Pod istim nebom: razstava Galerije Prešernovih nagrajencev za likovno umetnost Kranj; kustos razstave je Marko Arnež (Slovenski dom Zagreb, ob 18. uri)

8. 2. 2023 – Polaganje venca na Prešernov spomenik z glasbeno-pesniškim recitalom Dua Kristijana Račiča in Adrijane Jelen iz Brežic (pri Prešernovem spomeniku, Aleja pesnikov, Bundek, Zagreb, ob 16. uri)

10. 2. 2023 – Filmska projekcija in družabno srečanje ob slovenskem kulturnem prazniku: ogled dokumentarnega filma »Dr. France Prešeren – življenje in delo«; po filmu sledi druženje (Slovenski dom Zagreb, ob 18. uri)

Februar 2023 – Začetek pouka slovenskega jezika in kulture po modelu C na Gimnaziji Lucijana Vranjanina Zagreb v Malešnici. Pouk bo ob četrtkih vodil prof. Jure Plut, v trajanju dveh šolskih ur v dveh izmenah:

- 2. februar 2023, od 12.25 do 14.00 ure,

- 9. februar 2023, od 14.00 do 15.35 ure in tako izmenično.

Za vse učence so zagotovljeni učbeniki in druga didaktična gradiva. Pouk je izbirni predmet, kar pomeni, da se ocena vpiše v spričevalo. Zainteresirani se lahko obrnejo na: slovinci.zagreb@zg.t-com.hr ali telefon: +385 (0)1 6525 973.

SKD Istra, Pulj

6. 2. 2023 – Udeležitev prireditve ob Slovenskem kulturnem dnevu na Reki (HKD Sušak, Reka)

20. – 24. 2. 2023 – Mala šola slovenščine za osnovnošolske otroke (prostori Slovenskega doma Pulj)

Ob ponedeljkih – Kreativna delavnica (ob 16. uri)

Ob torkih – Dramska delavnica (ob 16. uri)

Ob torkih – Medicinska gimnastika (ob 16. uri)

Ob torkih in četrtkih – Vaje zbora Encijan (ob 19. uri)

Ob petkih – Slikarska delavnica (ob 10. uri)

SKD Triglav, Split

8. 2. 2023 – Obeležitev slovenskega kulturnega praznika v Splitu: glasbeni večer, kjer bodo nastopile pevke Providenca in skupina Corso adriatico (Hrvaški dom, Split)

10. 2. 2023 – Otvoritev samostojne razstave likovnega ustvarjalca Pere Milete z naslovom Triba imat žicu 4 (prostori društva)

Februar 2023 – Udeležba otrok na pustni povorki na splitski rivi

KD Slovenski dom, Karlovec

6. 2. 2023 – Slovenski kulturni praznik Prešernov dan: otvoritev razstave Mojce Svetic Radočaj (Mestna knjižnica Ivan Goran Kovačić Karlovec - Likovni salon Ljudevit Šestić)

8. 2. 2023 – Slovenski kulturni praznik Prešernov dan: koncert Katje Porovne Silič, akademske kitaristice iz Ljubljane (Mestna knjižnica Ivan Goran Kovačić Karlovec)

20. 2. 2023 – Knjižni klub Slovenskega doma Karlovec: druženje ob knjigi Beremo Slovensko

Ob sredah v februarju – Redni pouk slovenskega jezika prek spleta za člane društva

Slovenski dom KPD Bazovica, Reka

4. 2. 2023 – Pevski večer z naslovom Evergreen, nastop Zdenke Kallan Verbanac v spremljavi Ivana Hareja Harryja (prostori društva, ob 19. uri).

6. 2. 2023 – Prireditve ob Slovenskem kulturnem dnevu: gledališka predstava z naslovom Da ne boš sama (KUD Jazbec in prijatelji, Kočevje), ki jo slovenska narodna manjšina podarja občinstvu ob slovenskem kulturnem prazniku, Prešernovem dnevu (HKD Sušak, Reka, ob 18. uri)

11. 2. 2023 – Udeležba predstavnikov društva na spletnem seminarju: *Financijska pismenost za udruge u praksi*, v organizaciji časopisa *Udruga*

12. 2. 2023 – Planinski izlet na slapove Istre

20. – 24. 2. 2023 – Otroške zimske delavnice, prijave so že v teku (prostori društva, vsak dan od 8. do 16. ure)

23. 2. 2023 – Promocija knjige Darka Moharja K zvezdam/Dotaknuti nebo (POU »Augustin Vivoda« - Narodna knjižnica in čitalnica Buzet, ob 18. uri)

KONTAKTNI PODATKI SLOVENSkih DRUŠTEV NA HRVAŠKEM so dostopni na:

- **Slovenski dom Zagreb, Zagreb:**
<http://www.slovenci-zagreb.hr/si/kontakti/>,
- **Slovenski dom KPD Bazovica, Reka:**
https://www.bazovica.hr/?page_id=548,
- **SKD Triglav, Split:**
<https://triglav-split.hr/stiki>,
- **SKD Lipa, Dubrovnik:**
https://www.slovenci.hr/?page_id=510,
- **SKD Istra, Pulj:**
<http://www.skdistra.hr/sl/kontakt/>,
- **SKD Snežnik, Lovran:**
https://www.slovenci.hr/?page_id=519,
- **SKD Lipa, Zadar:**
https://www.slovenci.hr/?page_id=549,
- **KD Slovenski dom, Karlovec:**
https://www.slovenci.hr/?page_id=513,
- **Društvo Slovencev Labin, Labin:**
https://www.slovenci.hr/?page_id=516,
- **SKD Stanko Vraz, Osijek:**
https://www.slovenci.hr/?page_id=522,
- **SKD Lipa, Buzet:**
https://www.slovenci.hr/?page_id=507,
- **SKD Oljka, Poreč:**
https://www.slovenci.hr/?page_id=525,
- **SKD Nagelj, Varaždin:**
https://www.slovenci.hr/?page_id=546,
- **SKD Gorski kotar, Tršće:**
https://www.slovenci.hr/?page_id=540,
- **SKD Ajda, Umag:**
https://www.slovenci.hr/?page_id=543,
- **SKD Prešeren, Lokve:**
<https://web.facebook.com/107481584923685>.

Zveza slovenskih društev na Hrvaškem
Podpinjol 43
HR-51000 Reka
E-mail: zveza@slovenci.hr
Spletna stran: www.slovenci.hr

Uredila: Saša Kernjak Zubović
Priprava besedil: Sandra Grudenič, Saša Kernjak Zubović
Zaporedna številka Mesečnega biltena: 22
Reka, januar 2023

Bilten je brezplačen. Izdajanje Mesečnega biltena financira Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu:

Naslov: Erjavčeva cesta 15, SI-1000 Ljubljana
Telefon: +386 1 230 80 00
E-pošta: urad.slovenci@gov.si

Za vsa konzularna vprašanja se lahko obrnete na Veleposlaništvo Republike Slovenije v Zagrebu:

Naslov: Alagovičeva 30, HR-10000 Zagreb
Telefon: +385 1 63 11 011
E-pošta: sloembassy.zagreb@gov.si

